

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 117/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Svk/31/2023 z 29. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie, priznať jej primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa správnou žalobou domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. 3096/2018-430 z 5. septembra 2018 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým žalovaný sčasti zmenil a v zostávajúcej časti zamietol jej odvolanie a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. OU-NR-OOP4-2015/001773-5 zo 16. júna 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Prvostupňový správny orgán rozhodol o námietkach sťažovateľky proti projektu pozemkových úprav v katastrálnom území, resp. výpisu z rozdeľovacieho plánu, tak,

že niektorým námietkam špecifikovaným vo výroku prvostupňového rozhodnutia vyhovel a niektorým nie.

3. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č.k. 26S/42/2018-678 z 26. januára 2023 (ide o v poradí tretie rozhodnutie správneho súdu, pozn.) bola správna žaloba sťažovateľky zamietnutá ako nedôvodná podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“).

4. Proti predmetnému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd zamietol ako nedôvodnú podľa § 461 SSP a účastníkom nepriznal náhradu trov kasačného konania. K námietke sťažovateľky, že rozhodnutia správnych orgánov, ako aj napadnutý rozsudok krajského súdu sú v rozpore s § 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“), uviedol, že sťažovateľka predostiera len vlastnú argumentáciu predmetného ustanovenia, ktoré pritom neobsahuje žiadnu reguláciu počiatočného a výsledného počtu parciel vzťahujúcich sa na pozemkové úpravy. Racionálnosť priestorového usporiadania má v prvom rade smerovať k zabezpečeniu ochrany tam artikulovaných záujmov, teda ochrane životného prostredia, ochrane ekologickej stability, ochrane zabezpečenia funkcií poľnohospodárskej krajiny, zohľadňujúc pritom prevádzkovo-ekonomické hľadiská moderného poľnohospodárstva. Pozemkové úpravy nemajú slúžiť len na to, aby jeden zo spoluvlastníkov, resp. vlastníkov pozemkov dosiahol (z jeho pohľadu) ideálny stav usporiadania majetkovoprávných vzťahov, keďže pozemkové úpravy sa vzťahujú na širší okruh subjektov, ktorých záujmy možno taktiež považovať za legitímne. Názor krajského súdu obsiahnutý v jeho rozsudku nie je podľa najvyššieho správneho súdu v rozpore s § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. Ako neopodstatnenú vyhodnotil aj námietku sťažovateľky, že preskúmané rozhodnutie a rozsudok správneho súdu sú v rozpore so záväzným záverom vyjadreným v druhom rozsudku Krajského súdu v Bratislave. Krajský súd totiž nebol inštančne podriadený Krajskému súdu v Bratislave, a teda spomínaný druhý rozsudok Krajského súdu v Bratislave neobsahuje žiaden záväzný právny názor, ktorý by krajský súd limitoval v jeho rozhodovaní. Najvyšší správny súd sa teda v celom rozsahu stotožnil s právnym posúdením krajského súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu sťažovateľka nasmerovala svoju ústavnú sťažnosť, v ktorej po zhrnutí skutkového stavu namieta, že napadnutý rozsudok je arbitrárny, pretože kasačný súd sa nevysporiadal s jej argumentmi obsiahnutými v kasačnej sťažnosti. Nestotožňuje sa s názorom najvyššieho správneho súdu, že krajský súd nebol podriadený Krajskému súdu v Bratislave a že jeho rozsudok neobsahuje žiaden záväzný právny názor. Práve prvostupňový správny orgán a žalovaný boli povinní rešpektovať rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/290/2015-75 z 24. novembra 2016, v ktorom bolo žalovanému vytknuté, že sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa nemožnosti umiestnenia jej nových pozemkov pod budovy, ktoré už sú v jej vlastníctve.

6. Ďalej sťažovateľka najvyššiemu správneému súdu vytýka nesprávnu interpretáciu § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb., keď uviedol, že predmetné ustanovenie neobsahuje žiadnu reguláciu počtu parciel vzťahujúcich sa na pozemkové úpravy. Názor kasačného súdu je podľa jej názoru v rozpore s úmyslom zákonodarcu vyjadreným v danom ustanovení. Úlohou správnych súdov aj žalovaného bolo podľa názoru sťažovateľky napraviť stav, ktorý vznikol, a prerozdeliť pozemky iným spôsobom, a to tak, aby pozemky sťažovateľky boli umiestnené pod budovami v jej vlastníctve, a nie túto situáciu riešiť zriaďovaním vecných bremien. Po realizácii pozemkových úprav je v hospodárskom dvore 76 parciel, pričom pôvodne ich bolo 51, čo je v rozpore s účelom pozemkových úprav, ktorým je scelovanie pozemkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu o zamietnutí kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

8. Hneď v úvode ústavný súd poukazuje na to, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaní nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokolvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 272/2020, I. ÚS 356/2022).

9. Postup v správnom súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu i výklad iných než ústavných zákonov, ako aj ich aplikácia pri riešení konkrétnych prípadov sú záležitosťami správnych súdov. Z ústavnoprávneho hľadiska tak môže byť posudzovaná len otázka, či skutkové zistenia majú dostatočný a racionálny základ, či právne závery správnych súdov nie sú s nimi v extrémnom nesúlade a či podaný výklad práva je ústavne konformný, resp. nie je zaťažený prvkom svojvôle. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami orgánov verejnej správy, ktoré mu predchádzali.

10. V súvislosti s predstretou argumentáciou sťažovateľky sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či napadnutý rozsudok nevykazuje ústavnoprávny deficit v podobe prítomnosti takej kvalifikovanej vady, ktorá by opodstatňovala kasačný zásah ústavného súdu. Žiadnu vadu, ktorá by neprípustne zasahovala do označených práv sťažovateľky, však v prejednávanej veci nezistil.

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v zásade argumentuje rovnakými námietkami, aké predostrela už v konaní pred správnymi súdmi, ako aj v samotnom administratívnom konaní. Pokračuje v polemike a prezentovanom nesúhlase s prerozdelením parciel v hospodárskom dvore,

ktoré je podľa nej v rozpore s obsahom a účelom pozemkových úprav v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb., a to najmä pokiaľ ide o umiestnenie pozemkov sťažovateľky mimo budov v jej vlastníctve.

12. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku sťažovateľka formuluje výhradu týkajúcu sa absencie náležitého odôvodnenia tvrdiac, že najvyšší správny súd sa nevysporiadal s jej kasačnými námietkami.

13. Z odôvodnenia namietaného rozsudku vyplýva, že najvyšší správny súd sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľky o neefektívnom a nelogickom zrealizovaní pozemkových úprav, keďže stav, keď sťažovateľka nebola výlučným vlastníkom pozemkov pod budovami v jej vlastníctve, nekoliduje s § 1 ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. Súčasne najvyšší správny súd v tejto súvislosti upozornil na skutočnosť, že tvrdenia sťažovateľky nepreukazujú, že v hospodárskom dvore vlastnila k dňu právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy dostatok pôdy na to, aby pozemkové úpravy (pri zohľadnení už schválených noratívov pozemkového usporiadania) mohli naplniť ňou požadovaný cieľ – jednotu vlastníctva pozemkov a stavieb na nich stojacich a zároveň zabezpečenie prístupu k nim (bod 33 napadnutého rozsudku). Ako už ústavný súd zmienil, napadnuté rozhodnutie nemožno hodnotiť a vnímať izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami orgánov verejnej správy, ktoré mu predchádzali. Krajský súd sa pritom obsirne venoval nesúhlasu sťažovateľky s usporiadaním pozemkov, pričom konštatoval, že v rámci procesu pozemkových úprav správne orgány často nemôžu vyhovieť individuálnym požiadavkám, ale tieto musia zohľadňovať pri rešpektovaní vôle väčšiny tak, aby bol dosiahnutý účel pozemkových úprav. Krajský súd dodal, že správne orgány postupovali v zmysle jednotlivých etáp samotného projektu pozemkových úprav podľa zákona o pozemkových úpravách, ktoré vykonali v súlade so zákonom (body 68 až 71 rozsudku krajského súdu).

14. Sťažovateľka ďalej rozporuje tvrdenie najvyššieho správneho súdu, že krajský súd nerešpektoval záväzný právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/290/2015-75 z 24. novembra 2016, ktorý rovnako nebol zohľadnený ani žalovaným. Najvyšší správny súd vo vzťahu k predmetnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave uviedol, že tento správnym orgánom primárne vytkol nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami sťažovateľky, ktoré sa týkali prístupu k jej pozemkom. Uvedená výhrada bola následne sanovaná zriadením vecných bremien. K uvedenému vysvetleniu najvyššieho správneho súdu nemožno mať z ústavného hľadiska žiadne výhrady. Námietkou nerešpektovania právneho záveru poskytnutého Krajským súdom v Bratislave sa zaoberal aj krajský súd, ktorý sa nestotožnil s interpretáciou týchto záverov prezentovaných sťažovateľkou, keďže podľa sťažovateľky Krajský súd v Bratislave uložil konajúcim správnym orgánom výslovnú povinnosť pri realizácii pozemkových úprav prideliť pozemky pod jej budovami do jej vlastníctva, avšak podstatou názoru Krajského súdu v Bratislave bola povinnosť príslušných orgánov vysporiadať sa s nedostatkom prístupu sťažovateľky k nehnuteľnostiam v jej vlastníctve, čo bolo vyriešené práve zriadením vecných bremien (bod 65 rozsudku krajského súdu). Dodal, že projekt pozemkových úprav bol právoplatne schválený a realizovaný a na základe neho došlo k viacerým zmenám vlastníckych vzťahov, pričom z takto realizovaného projektu profitovala aj sťažovateľka.

15. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval skutkové a právne závery najvyššieho správneho súdu a tieto následne podrobil ústavnoprávnej korekcii. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu (nadväzujúci na rozsudok krajského súdu) v kontexte uplatnenej sťažostnej argumentácie nevykazuje z ústavného hľadiska také relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavnú sťažnosť preto v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, bolo bez opodstatnenia zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu